

วรรณະศูทรในสมัยพระเวท

นางสาวจรียา เจริรัตน์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคณะหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต
แผนกวิชาภาษาตะวันออก

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2522

THE SUDRAS IN THE VEDIC AGE

MISS JARIYA JEREERAD

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts

Department of Eastern Languages
Graduate School

Chulalongkorn University

1979

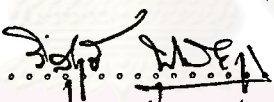
หัวข้อวิทยานิพนธ์   วรรณะศุทรในสมัยพระเวท
โดย   นางสาวจริยา เจริญรัตน์
แผนกวิชา   ภาษาตะวันออก
อาจารย์ที่ปรึกษา   ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปราณี พาทานิช

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วน
หนึ่งของการ ศึกษาตามหลักสูตร ปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุประทีฐ บุนนาค)

คณะกรรมการ สอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ วิสุท ขุนยกุล)

..... กรรมการ
(ศาสตราจารย์ นลวย วุฒานิตย์)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ศักดิ์ศรี แยมันตคา)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปราณี พาทานิช)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ทางสังคมของวรรณะศูทร จากคัมภีร์สังหิตา พราหมณะ อุปนิษัต และคัมภีร์ศูทรต่าง ๆ รวมทั้งเสนอความคิดเกี่ยวกับระบบวรรณะและวรรณะศูทร จากคัมภีร์ทางพระพุทธศาสนา คือ พระไตรปิฎก บทที่ 4 กล่าวถึงชีวิตความเป็นอยู่ หน้าที่อาชีพ การแต่งงาน ตลอดจนอุดมคติในการดำเนินชีวิตของศูทร บทสุดท้ายเป็นบทสรุปและขอเสนอแนะ

โดยที่วิทยานิพนธ์เรื่องนี้เป็นผลการศึกษาและวิจัยเรื่องของวรรณะศูทรจากวรรณคดีสันสกฤตที่เป็นผลงานของบุคคลในวรรณะพราหมณ์ และเป็นงานที่ถือเอาศาสนาเป็นแกนกลาง ผู้วิจัยจึงเสนอให้มีการศึกษาเรื่องราวของวรรณะศูทรจากวรรณคดีสันสกฤตอื่น ๆ ที่ผู้ประพันธ์อาศัยหลักการอื่นที่มิใช่ศาสนาเป็นหลักสำคัญ เช่น อรรถศาสตร์ที่เกาฏิลยะเป็นผู้แต่ง หรือจากวรรณคดีปาลี เช่น อรรถถกฉาธรรมบทและชาดก เป็นต้น

งานวิจัยเรื่องนี้แสดงว่า ศูทรส่วนใหญ่ของอินเดียสมัยโบราณเป็นชาวพื้นเมืองอินเดียที่ตกตกลเป็นเชลยของชาวอารยัน คนพวกนี้ในครั้งนั้นมีอารยธรรมสูงกว่าชาวอารยัน และมีรูปร่างลักษณะต่างกับชาวอารยันโดยเฉพาะที่มีกล่าวในวรรณคดีสันสกฤตคือ มีผิวดำ และงมูกแบน คนพวกนี้ต้องเข้ามาอยู่รวมในสังคมอารยันในฐานะทาส แต่ก็ถูกกีดกันไม่ให้เข้าร่วมพิธีทางศาสนา การแต่งงานระหว่างบุคคลในวรรณะศูทรกับชาวอารยันก็ถูกห้ามอย่างเด็ดขาด นอกจากนี้ ศูทรยังถูกจำกัดสิทธิและถูกบีบบังคับนานาประการ อย่างไรก็ตาม ก็มีข้อความบางตอนที่แสดงถึงความเห็นใจศูทรอยู่บ้าง เช่น ศูทรที่อยู่กับนายมานานแล้ว เมื่อแก่ตัวลงผู้เป็นนายก็จะต้องให้ความอุปการะเลี้ยงดูส่วนฐานะของศูทรในสังคมพุทธศาสนาโดยทั่วไปแล้ว ดีกว่าที่ปรากฏในวรรณคดีสันสกฤตมาก

Thesis Title   The Śūdras in the Vedic Age
Name   Miss Jariya Jereerad
Thesis Advisor   Assistant Professor Pranee Lapanich, Ph.D.
Department   Eastern Languages
Academic Year   1978

ABSTRACT

It is the purpose of this thesis to study the Śūdras in the Vedic age from the time the Aryans came into the north - western part of India about 3500 years ago, until these people moved to the east and finally settled down in the basin of the central part of the country as recorded in the sacred texts of those days. The Śūdras of this age belonged to the fourth caste of the Indian society. In addition, data about the caste system in general and the Śūdras in particular were gathered from the Tipitakas and also from various research works by Indian and other scholars so as to render the studies of Śūdras in Sanskrit literature as complete as possible.

This thesis is divided into five chapters. The first is introductory, in which the topic and research methods are discussed. The second chapter summarizes the background of the

caste system in the Indian society. A description on the origin of the Śūdras is given in this chapter. The next chapter analyzes their social status from the Saṁhitās, Brāhmaṇas, Upaniṣads and other Sūtras. It also points out pertinent concepts about the caste system and the Śūdras from data collected from the Buddhist Tipitakas. The fourth chapter deals with the Śūdras' way of living such as their occupation, marriage customs and ideals in life. The conclusion and suggestions for further studies are given in the last chapter.

Whereas this thesis is based on data gleaned from that class of religious Sanskrit literature which was the work of the pious Brahmans, the researcher believes that a study on the Śūdra caste from another group of Sanskrit literature which was not centered around religion should be welcomed, such as Kauṭilya's Arthaśāstra, or from such Pali literature as the commentaries of the Buddhist Dhammapāda and Jātaḱa.

The research reveals that the majority of the Śūdras of ancient India was the aborigines who were forced to become the slaves of the Aryans. They were found to be more civilized than their Aryan invaders. Physically, being dark - complexioned and flat - nosed, they looked different from the Aryans. They had to live in the Aryan society as their slaves, and were

excluded from Aryan religious practices. Aryan - Śūdra intermarriage was strongly prohibited. They were in addition oppressed by the Aryan class of people.

Nevertheless, there are passages in Sanskrit literature which show signs of leniency towards the Śūdras. Aged Śūdras, who had been with their masters for a long time should be supported. The status of Śūdras in Buddhist society as a whole is much better than that found in Sanskrit literature.

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กิติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์นี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาจากอาจารย์หลายท่าน ซึ่งผู้วิจัย
ขอกราบขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้ คือ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปราณี ฟ้าพานิช อาจารย์ผู้ควบคุมการวิจัย
ผู้กรุณาให้คำแนะนำในการเสนอโครงเรื่อง ให้ยืมหนังสือที่เป็นประโยชน์ในการ
ค้นคว้าแนะนำการเขียน ตลอดจนแก้ไขสำนวนภาษาจนเสร็จเรียบร้อย

รองศาสตราจารย์ วิสุทธิ บุญยกุล ผู้ให้ความเมตตาแก่ผู้วิจัยเป็น
อย่างมาก ท่านได้กรุณาแนะนำข้อมูลและข้อคิดเห็นอันเป็นประโยชน์ในการวิจัย
ครั้งนี้ นอกจากนี้ ท่านยังได้แนะนำการเขียน ตลอดจนดูแลเวลาพักเถลา
สำนวนภาษาและได้กรุณาให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยเสมอมา จนทำให้ผู้วิจัยเกิดความ
มานะอดทนและทำงานจนสำเร็จ

สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ทัศนีย์ ลินสกุล ผู้ให้ความ
ช่วยเหลือแก่ผู้วิจัยมาตลอดระยะเวลาการศึกษา

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
คำชี้แจงเกี่ยวกับการใช้อักษรย่อในวิทยานิพนธ์นี้	ญ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาของปัญหา	1
วัตถุประสงค์และขอบเขตของการวิจัย	3
วิธีดำเนินการวิจัย	8
ประโยชน์ของการวิจัย	8
2 ประวัติความเป็นมาของวรรณศาสตร์	9
ความหมายของคำว่าวรรณ	9
ความเป็นมาของระบบวรรณ	14
ความหมายของคำว่าศูทร	15
ประวัติความเป็นมาของวรรณศาสตร์	17
กำเนิดของศูทรในวรรณคดีพระเวท	23

3	ฐานะทางสังคมของวรรณะศูทรในสมัยพระเวท	32
	ศูทรมีฐานะต่ำในสังคมอารยัน	33
	การเปรียบเทียบศูทรกับสัตว์ที่ถือว่าต่ำและสิ่งที่น่ารังเกียจ	34
	ศูทรถูกห้ามไม่ให้เกี่ยวข้องกับศาสนา	36
	อาหารของศูทรเป็นสิ่งที่น่ารังเกียจสำหรับบุคคลในสามวรรณะแรก	42
	การแต่งงานของศูทรกับบุคคลในสามวรรณะแรก	45
	สิทธิในร่างกายและทรัพย์สินของศูทร	52
	ฐานะทางสังคมของวรรณะศูทรในพระไตรปิฎก	54
4	ชีวิตความเป็นอยู่ของศูทร	62
	ที่อยู่อาศัย	63
	หน้าที่และอาชีพ	64
	การดำรงชีวิต	68
	การศึกษา	70
	การมีส่วนร่วมในสังคมของอารยัน	70
	การมีส่วนร่วมในพิธีทางศาสนา	72
	การแต่งงาน	75
	อุดมคติในการดำเนินชีวิตของศูทร	78

บทที่	หน้า
5 สรุปและข้อเสนอแนะ	80
บรรณานุกรม	83
ภาคผนวก ก.	91
ภาคผนวก ข.	96
ประวัติการศึกษา	98

 ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คำชี้แจงเกี่ยวกับการใช้อักษรย่อในวิทยานิพนธ์นี้

1. RV. : Ṛgveda
2. TS. : Taittirīya Saṁhitā
3. VS. : Vājasaneyi Saṁhitā
4. MS. : Māitrāyaṇī Saṁhitā
5. AB. : Aitareya Brāhmaṇa
6. KB. : Kāuṣītaki Brāhmaṇa
7. TB. : Taittirīya Brāhmaṇa
8. PB. : Pañcaviṁśa Brāhmaṇa
9. SB. : Śatapatha Brāhmaṇa
10. Ch. Up. : Chāndogya Upaniṣad
11. Br. Up. : Brhadāranyaka Upaniṣad
12. M. Up. : Māitri Upaniṣad
13. K.S.S. : Kātyāyana Śrāutasūtra
14. Dra.S.S. : Drāhyāyana Śrāutasūtra
15. AS.G.s. : Āsvalāyana Grhyasūtra
16. Kh.G.S. : Khādīra Grhyasūtra
17. P.G.S. : Pāraskara Grhyasūtra
18. S.G.S. : Śāṅkhāyana Grhyasūtra
19. Ap.Dh.S. : Āpastamba Dharmasūtra
20. G.Dh.S. : Gāutama Dharmasūtra
21. B.Dh.S. : Bāudhayana Dharmasūtra

22. B.Dh.S. : Vāsiṣṭha Dharmasūtra
23. V.S. : Vedāntasūtra
24. Mn. : Manusmṛti

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย